

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1749
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.11.2025/66
Karar Numarası : 2025/722
Başvuran : K.P.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Dalaman Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Bulunduğu ceza infaz kurumunda hayvancılık atölyesinde görevlendirilen başvuranın görev yerinin değiştirilmemesi sebebiyle mağdur olduğu ve işe gitmemesi nedeniyle haksız yere disiplin cezası verildiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Dalaman Açık Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunduğunu, 20 ay boyunca fırın atölyesinde çalıştığını ve 2 ustalık, 1 usta öğreticilik belgesi aldığını,

b. Kurumda olmadığı dönemde, hekim raporu alınarak fırın atölyesinden hayvancılık birimine gönderildiğini,

c. Hayvancılık birimindeki görevlilere ve Kurum psikoloğuna hayvanlarla temas kuramadığını, hayvan kokusu ve dışısından rahatsız olduğunu ve sağlığının olumsuz etkilendiğini anlatıp görev yerinin değiştirilmesini talep ettiğini,

d. Kapalı ceza infaz kurumuna nakil edilme tehdidiyle zorla çalıştırıldığını, yaklaşık 15 gün kendini zorlayarak çalıştığını ancak durumun olumsuz etkilemesi nedeniyle işe gitmediğini,

e. İşe gitmediği için atölye şefinin hakkında tutanak tuttuğunu ve sonrasında disiplin cezası aldığını, iddia etmektedir.

3. Muhatap Dalaman Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 22/9/2023 tarihli kararı ile fırın işyurdu atölyesinde çalıştırılmasına karar verildiği, 8/4/2025 tarihinde fırın işyurdu atölyesinden iş çıkışının verilerek İdare ve Gözlem

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Kurulu Başkanlığının 14/5/2025 tarihli kararı ile hayvancılık işyurdu iş kolunda çalıştırılmasına karar verildiği,

b. Başvuran hakkında 17/6/2025 tarihinde mazereti olmaksızın işe gelmemesi nedeniyle tutanak tutulduğu, tutulan tutanağa istinaden başvuran hakkında disiplin soruşturması başlatıldığı, yapılan soruşturma neticesinde Disiplin Kurulu Başkanlığının 19/6/2025 tarihli ceza verme kararı ile *"iş i kasten kötü yapmak veya gerektiği hâlde çalışmamak"* eylemi nedeniyle 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 41'inci maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendi kapsamında 1 ay süre ile *"ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma"* disiplin cezası verildiği,

c. Başvuranın şikayeti üzerine Fethiye 2. İnfaz Hakimliğinin .../.../2025 tarihli kararı ile başvuranın şikayetinin reddine karar verildiği, bu kararının başvurana tebliğ edildiği, başvuranın 3/7/2025 tarihinde İnfaz Hakimliği kararına karşı Fethiye 1. Ağır Ceza Mahkemesine karşı itirazda bulunduğu, itirazının inceleme sürecinde olduğu, disiplin cezasının kesinleşmediği,

d. Başvuranın iddialarının asılsız olduğu ve yapılan işlemlerin mevzuata uygun olarak yapıldığı, belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşünde özetle:

a. Muhatap Kurumun yaptığı işlemlerin ilgili mevzuata uygun olarak yapılmadığını ve ilgili yargı makamlarına şikayet/itiraz başvurusunda bulunmasına rağmen objektif şekilde karar verilmediğini,

b. 5275 sayılı Kanun uyarınca alınması gereken sağlık raporunun, hekime tedavi olmadığı halde verildiğini, psikolog görüşme tutanağında yazılan ifadelerin gerçek dışı olduğunu iddia ederek ilk dilekçesindeki iddialarını yinelemiştir.

III.İLGİLİ MEVZUAT

5. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *"Kurumun görevleri"* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un *"Başvurular"* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında; yasama ve yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvurunun konusu olamayacağı belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *"Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar"* başlıklı 40'inci maddesine göre; *"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz."*

8. Mezkûr Yönetmelik'in *"Ön incelemenin yapılması"* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; *"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur"*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği (...) ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, (...) yönlerinden incelenir."

9. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesine göre; "Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlallerinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuran hakkında, hayvancılık atölyesi küçükbaş biriminde çalışırken 17/6/2025 tarihinde herhangi bir mazereti olmadan işe gelmemesi nedeniyle 5275 sayılı Kanun'un 47'nci maddesi gereği disiplin soruşturması başlatılmıştır. Başvuran disiplin soruşturması kapsamında verdiği ifadesinde; hayvanlardan tiksindiğini, 15 gün çalıştıktan sonra izne gittiğini, izinden döndüğünde ailevi problemleri, psikolojik rahatsızlığı ve yorgun olması nedeniyle çalışmaya gidemeyeceğini hükümlü arkadaşına söylediğini, bu yüzden hakkında tutanak tutulduğunu beyan etmiştir. Disiplin Kurulu Başkanlığının 19/6/2025 tarihli kararı ile başvuranın "İşi kasten kötü yapmak veya gerektiği hâlde çalışmamak" eylemi nedeniyle 5275 sayılı Kanun'un 41'inci maddesinin ikinci fıkrasının (h) bendi gereğince 1 ay süre ile hakkında "Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma" disiplin cezası verilmiştir.

14. 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin çalıştırılması" başlıklı 29'uncu maddesinin birinci ve ikinci

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

fıkrasına göre; (1) Kurum hekimi tarafından ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı olduğu belirlenen meslek sahibi olmayan hükümlüler ile meslek sahibi olan istekliler, kurum imkânları ölçüsünde belirlenen ücret karşılığında atölye veya işyurtlarında çalıştırılabilirler. (2) Çalıştırmanın amacı, hükümlülerin salıverilmelerinden sonra yaşamlarını sürdürecektir meslek ve sanatları öğrenmelerini sağlamak, çalışma ve üretme isteklerini geliştirmek veya güçlendirmektir. Çalıştırmada hükümlünün yeteneği, becerisi, eğilimi, zihinsel ve bedensel durumları göz önünde bulundurulur.

15. 5275 sayılı Kanun'un "Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma" başlıklı 41'inci maddesine göre; (1) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezası, hükümlünün kurum yönetiminde ücret karşılığı çalıştığı işten bir aydan üç aya kadar yoksun bırakılmasıdır. (2) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezasını gerektiren eylemler şunlardır: (...) h) İş i kasten kötü yapmak veya gerektiği hâlde çalışmamak."

16. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "Kurum içinde ve kurum dışında çalıştırmada uygulanacak ilkeler" başlıklı 83'üncü maddenin birinci fıkrasına göre; Hükümlüler, kurumların içinde veya dışında işyurduna ait atölye, tesis ve benzeri üniteler ile kurum dışındaki başka işyerlerinde çalıştırılabilirler. Bu çalışmalarına karşılık hükümlülere, İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunca belirlenen ücret ödenir. Açık kurumlardaki hükümlülerden iş temin edildiği hâlde çalışmayanlar, işi savsaklayanlar, boykot edenler, sürekli hastalığı sebebiyle çalışamayacak durumda olanlar ve iş düzenine uyum sağlayamayanlar, işyurdu yönetim kurulu kararı ve infaz hâkiminin onayı ile kapalı kurumlara iade edilirler."

17. 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun "İnfaz hâkimliklerinin görevleri" başlıklı 4'üncü maddesinde, mahpuslar hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemenin ve karara bağlamanın infaz hâkiminin görevi olduğu; "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" başlıklı 5'inci maddesinde, mahpuslar hakkında yapılan işlemlere veya bunlarla ilgili faaliyetlere ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararlara karşı şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabileceği; "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" başlıklı 6'ncı maddesinde ise infaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından infaz hâkimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir.

18. Muhatap Kurumdan alınan yazıda, başvuranın itirazı üzerine Fethiye 2. İnfaz Hakimliğinin .../.../2025 tarihli kararı ile başvuranın şikâyetinin reddine karar verildiği, Fethiye 2. İnfaz Hakimliğinin kararının başvurana tebliğ edildiği, başvuranın 3/7/2025 tarihinde İnfaz Hakimliği kararına karşı Fethiye 1. Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunduğu, itirazının inceleme sürecinde olduğu, disiplin cezasının kesinleşmediği belirtilmiştir.

19. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

20. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'inci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi, 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ve 67'nci maddesi kapsamında kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>